

Van wethouder Schwillens:

Water in Balans

De afgelopen jaren hebben hevige neerslag en piekafvoeren van regenwater geleid tot ernstige wateroverlast in de dorpskernen van Beek, Neerbeek en Spaubeek. Om de kans op wateroverlast te verminderen, onderzoekt Waterschap Limburg samen met de gemeente Beek maatregelen om meer water buiten de kernen vast te houden en gecontroleerd af te voeren.

Dit project is onderdeel van het programma Water in Balans. Dit is een initiatief van Waterschap Limburg met als doel om samen met partners wateroverlast als gevolg van klimaatverandering te verminderen. Het waterschap en de gemeente Beek werken in dit project samen om Beek, Neerbeek en Spaubeek water robuuster te maken.

Grondbezitters met agrarische percelen binnen het afstroomgebied spelen ook een belangrijke rol. Zij kunnen namelijk op hun percelen water vasthouden en zo helpen voorkomen dat het bij zware buien richting bebouwd gebied stroomt. Dat kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld:

- Extra drempeltjes tussen aardappel rijen.
- Meer plantenresten en organische stof in de bouwvoor.
- Aanpassingen aan hun perceel, zoals alternatieve stroken onderaan het perceel of extra hagen.

Inmiddels zijn de betrokken grondbezitters per brief geïnformeerd over de wateroverlastproblematiek, de maatregelen die zij kunnen treffen en de verschillende subsidie regelingen die een financiële bijdrage kunnen leveren.

Pilot uitvoeringsplan warmtetransitie gemeente Beek

Op 25 februari 2025 is door het college ingestemd met het projectplan om te komen tot een eerste uitvoeringsplan binnen de warmtetransitie. Met het starten van dit project wordt uitvoering gegeven aan het vastgestelde beleid rond klimaat en energie, specifiek voor de warmtetransitie, zoals is vastgesteld door de raad op 13 oktober 2022 in het Omgevingsbeleidsplan Klimaat en Energie 2023-2030.

Het uitvoeringsplan binnen de warmtetransitie is een plan dat gebiedsgericht wordt opgesteld samen met de inwoners van het gebied. Voor deze pilot is gekozen om in de volgende kernen aan de slag te gaan: Genhout, klein Genhout, Kelmond en Geverik. Voor dit gebied is gekozen om enige schaalvoordelen te creëren en omdat de kernen veelal vergelijkbaar zijn als het gaat om het type bebouwing. De reden dat in dit gebied als eerste een uitvoeringsplan wordt opgesteld is omdat met grote zekerheid gezegd kan worden dat in dit gebied geen gebruik zal worden gemaakt van Warmtenet Zuid-Limburg (WZL) omdat de warmtevraag te beperkt is. In deze kernen zullen inwoners dus veelal een individuele oplossing moeten treffen voor een duurzame warmtevoorziening. Hierbij is de combinatie

van isolatie en, wanneer mogelijk, de overstap naar een (hybride) warmtepomp een van de meest gebruikelijke oplossingen. Elders in het land wordt ook gekeken naar bewonersinitiatieven rond zogenoemde micro-warmtenetten. Mocht een dergelijk bewonersinitiatief zich voordoen zal de gemeente dit meenemen in het uitvoeringsplan en kijken hoe zij hierbij kan ondersteunen. Dit hangt samen met de faciliterende rol die de gemeente aanneemt binnen de warmtetransitie.

Er wordt voor nu geen gebruik gemaakt van aanwijsbevoegdheid, ofwel de bevoegdheid van de gemeente om bij een gebiedsaanpak ook een einddatum aan het aardgas te koppelen. Bij individuele oplossingen zijn de kosten voor de eindgebruiker namelijk te onzeker om dit instrument in te zetten.

Op dit moment worden alle voorbereidende producten opgesteld die nodig zijn voordat inwoners actief betrokken gaan worden bij dit project. De verwachting is dat we in Q3/ Q4 2025 met het conceptplan naar de inwoner gaan. Voor die tijd zal de raad geïnformeerd worden.

Stand van zaken Aanpak Energiearmoede Beek

In februari 2023 is de Gemeente Beek gestart met de Energie-bespaaractie. Deze actie was voornamelijk gericht op huishoudens met een sociale huurwoning (zie mededelingen commissie GGZ van 27 november 2023 en 15 april 2024). De Energie-bespaaractie werd uitgevoerd namens woningcorporatie ZOWonen en de gemeente Beek door firma Stantec, Stichting Dubbel Duurzaam en de WoonWijzerWinkel. In 2024 is de energie-bespaaractie uitgebreid met een aanpak gericht op particuliere huurwoningen en koopwoningen (zie mededelingen commissie GGZ van 23 september 2024 en 3 februari 2025). Deze vervolgaanpak werd uitgevoerd door het Regionale Energieloket.

Tot 31 december 2024 zijn er in totaal 2.199 kleine gas besparende maatregelen getroffen, zoals het aanbrengen van radiatorfolie en/of tochtstrips. Ook zijn er in totaal 2.128 kleine elektriciteitsbesparende maatregelen getroffen, zoals plaatsen van ledlampen. Daarnaast zijn er in totaal 403 grotere elektriciteitsbesparende maatregelen getroffen, zoals het vervangen van witgoed apparatuur.

Bij in totaal 378 huishoudens heeft een energiecoach advies uitgebracht. Voor de ingewikkeldere klussen heeft een klusteam diverse klussen bij de mensen thuis uitgevoerd. Het betreft inzet van het klusteam bij in totaal 204 huishoudens.

Gezien de vraag naar de actie voor zowel sociale huur als voor particuliere huur en koopwoningen sterk terugliep, is de actie eind 2024 stopgezet. De resterende SPuK middelen Aanpak Energiearmoede (€102.345,85) worden ingezet om een grote energiebesparende maatregel aan te bieden aan huishoudens binnen de doelgroep energiearmoede met een koopwoning. Zo zorgen we ervoor dat huishoudens die geen bestedingsruimte hebben én die niet kunnen terugvallen op een verhuurder niet in de kou

blijven zitten. Op 28 mei 2025 is hiervoor een subsidieverordening vastgesteld door de raad.

In totaal 623 Beekse huishoudens binnen de doelgroep energiearmoede zijn persoonlijk benaderd door middel van het sturen van meerdere brieven en deur-aan-deur acties. Dit zijn de huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm die in aanmerking kwamen voor een energietoeslag (peildatum 30-06-2024). Circa 65% van deze doelgroep heeft gebruik gemaakt van de Energie-bespaaractie en het vervolg hierop. Opgemerkt dient te worden dat sommige inwoners, vooral in deze doelgroep, moeilijk te bereiken zijn of geen energie-coach in huis wensen.

Het totale budget voor energie-armoede bestrijding is €428.170,- incl. BTW. Het resterende budget kan tot 31 december 2027 besteed worden (dit was 31 december 2025, deze termijn is onlangs met 2 jaar verlengd).

Stand van zaken Lokale Aanpak Isolatie Beek

Sinds april 2024 werkt de gemeente Beek aan de Lokale Aanpak Isolatie om inwoners te helpen bij het verduurzamen van hun woning. In de wijken Geverik, Kelmond, Genhout en Spaubeek zijn bewoners actief benaderd via informatiebrieven en voorlichtingsavonden. Ook zijn energieadviseurs ingezet om bewoners persoonlijk te ondersteunen. Inmiddels hebben 188 huishoudens zich aangemeld voor deelname aan de regeling. Van deze groep hebben 107 huishoudens gekozen voor een advies aan huis, 37 doen mee aan de collectieve inkoopactie en 53 hebben een declaratieformulier ingediend. In totaal zijn er tot nu toe bij 36 huishoudens daadwerkelijk subsidies uitgekeerd. Dit laatste lijkt in verhouding laag, dit heeft ermee te maken dat veel maatregelen wel al ingepland zijn maar nog niet zijn uitgevoerd.

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State eind 2023 over spouwmuurisolatie in relatie tot de wet natuurbescherming (zie raadsstuk Subsidieverordening Lokale Aanpak Isolatie gemeente Beek 2024) staan spouwmuurisolatie en dakisolatie tijdelijk on hold. Een Soorten Management Plan (SMP) biedt uitkomst. Gemeente Beek heeft samen met Gemeenten Stein en Sittard-Geleen middels een Europese aanbesteding inmiddels een partij gevonden die een SMP voor de regio Westelijke Mijnstreek gaat opstellen. De verwachting is daarom dat spouwmuurisolatie en dakisolatie binnenkort helemaal van het slot af kunnen, mede door de korte termijn aanpak via de NVI-methode die nu al wordt uitgerold. Er zal een aangepaste subsidieverordening aan de raad worden voorgelegd. De verwachting is dat dit voor een toename in het aantal aanmeldingen gaat zorgen.

Op 28 en 29 april vond een deur-aan-deuractie plaats in Spaubeek. Deze aanpak leverde positieve reacties op en heeft geleid tot een verdere toename in het aantal aanmeldingen. De volgende wijk waar we van start gaan is Neerbeek. Hier zetten we opnieuw in op persoonlijke benadering via onze energiecoaches, met als doel zoveel mogelijk mensen te enthousiasmeren voor energiebesparende maatregelen.

Hoewel de tweede tranche van de SPUK-subsidie – goed voor een bedrag van € 977.908,65 – inmiddels is toegekend, is met de inzet van deze middelen nog niet gestart. Eerst wordt de eerste tranche volledig benut. Vooruitlopend op het vervolg heeft de gemeente inmiddels ook de derde en laatste tranche aangevraagd. Deze bedraagt € 717.120 en moet ingezet worden om nog eens 332 woningen te bereiken. Daarmee komt het totale subsidiebudget voor de Lokale Aanpak Isolatie in Beek voorlopig uit op ruim € 2,4 miljoen.

Het aanbestedingsproces voor de inzet van de tweede en derde tranche is in gang gezet en wordt naar verwachting in augustus afgerond. Zodra dit proces is afgerond, worden de beschikbare middelen samengevoegd. Op die manier wordt bekeken of er per woning een hoger subsidiebedrag mogelijk is, zodat zoveel mogelijk huishoudens maximaal kunnen profiteren van de regeling.

Opening Goede Morgen huis Westelijke Mijnstreek

In de regio Westelijke Mijnstreek wordt met het project Goede Morgen gewerkt aan een herkenbare, laagdrempelige plek waar inwoners terechtkunnen met vragen over energie, duurzaamheid en toekomstbestendig wonen. Voor de gemeente Beek betekent dit dat het bestaande Groene Huis in het gemeentehuis binnenkort zal worden opgeheven. In plaats daarvan sluiten we aan bij het regionale initiatief van het Goede Morgen Huis.

De officiële opening van het Goede Morgen Huis vindt begin juli plaats in het Galfetti-gebouw in Geleen. Op 3 juli worden stakeholders en betrokken organisaties ontvangen voor een feestelijke aftrap. Op 5 en 6 juli is het huis voor het eerst geopend voor het brede publiek. Vanaf dat moment kunnen inwoners uit de hele regio – dus ook uit Beek – terecht voor onafhankelijk advies, activiteiten en praktische ondersteuning op het gebied van energiebesparing en verduurzaming.

Voor inwoners van Beek die minder makkelijk naar Geleen kunnen reizen, wordt een mobiele variant ingezet in de vorm van een bus. Deze bus zal regelmatig in Beek rondrijden en fungeert als rijdend loket van het Goede Morgen Huis. Zo zorgen we ervoor dat informatie en hulp ook voor mensen zonder vervoer goed bereikbaar blijft.

Tegelijkertijd is ook de website van het Goede Morgen Huis live gegaan. Hier kunnen inwoners 24/7 terecht voor actuele informatie, het plannen van adviesgesprekken, of het aanmelden voor bijeenkomsten. De communicatiecampagne richting de officiële opening is inmiddels gestart en moet bijdragen aan een brede bekendheid van het initiatief in de hele Westelijke Mijnstreek.

Met de komst van het Goede Morgen Huis zet de gemeente Beek samen met regionale partners een belangrijke stap richting één centrale toegang tot betrouwbare informatie en ondersteuning bij duurzaam wonen. De opheffing van Het Groene Huis in het gemeentehuis past in deze bredere, gezamenlijke aanpak. Zo zorgen we voor meer samenhang, betere dienstverlening en een duurzame toekomst voor onze inwoners.

Van wethouder Dirx:

Ontwerp provinciale Omgevingsvisie (POVI)

De Provinciale Omgevingsvisie Limburg is het strategisch plan voor de fysieke leefomgeving in Limburg. In de Omgevingsvisie staan de ambities, doelen en kaders voor de lange termijn (2025-2050) van de Provincie Limburg. Het document biedt een integrale leidraad voor de inrichting, het beheer en het gebruik van de schaarse ruimte in de provincie Limburg. De afgelopen periode heeft de provincie gewerkt aan een actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie. De aanleiding hiervoor is meerledig; de maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, energietransitie, waterveiligheid en transitie landelijk gebied vragen om ruimte en die ruimte is beperkt. Er dienen keuzes te worden gemaakt en concreter richting te worden gegeven aan de inrichting, het beheer en gebruik van de provincie dan met de POVI 2021 mogelijk is. Het ontwerpbesluit ligt sedert 26 mei tot en met 7 juli 2025 officieel ter inzage en staat open voor zienswijzen.

Wij merken op dat de actualisatie van de POVI niet bij nul is gestart. Voor Zuid-Limburg vormt de Agenda ZL, het Ontwikkelperspectief NOVEX ZL en het ontwerpend onderzoek Panorama Zuid-Limburg een belangrijke basis. Mede om die reden bereidt de regio Zuid-Limburg zich voor op een gezamenlijke reactie die desgewenst door iedere gemeente individueel kan worden aangevuld.

Wij zeggen u toe dat wij de gemeentelijke zienswijze, die momenteel nog in productie is, ter kennis van u zullen brengen.

De ontwerp POVI is in te zien via het DSO / regels op de kaart of via de provinciale Provinciale Polviewer, te bereiken via <https://www.polviewer.nl/polviewer>

Verbouwing gemeentewerf

In oktober 2024 bent u geïnformeerd over het aankopen van een pand aan de Burgemeester van Meeuwenstraat in Beek om er de gemeentelijke buitendienst te huisvesten. Vervolgens is ambtelijk uitgewerkt welke aanpassingen aan het gebouw en het terrein nodig zijn om het gebruiksklaar te maken.

Als gevolg van gewijzigde inzichten met betrekking tot concrete ontwikkelingen op De Haamen en ook vanwege de financiële situatie, heeft het college besloten niet akkoord te gaan met een verbouwing van de locatie aan de Burgemeester van Meeuwenstraat. Een nieuw voorstel wordt voorbereid voor de verkoop van het pand aan de Burgemeester Van Meeuwenstraat en de kosten van het upgraden van het pand van de huidige gemeentewerf op locatie De Haamen.